

## Čís. 2140.

**I třetím osobám přísluší za všeobecných podmínek nároku na náhradu škody nárok na odškodnění pro zrušení zasnoubení.**

(Rozh. ze dne 3. ledna 1923, Rv I 763/22.)

Žalobkyně byla snoubenkou syna žalované, ze sňatku však sešlo. Proti žalobě o 4.193 Kč namítla žalovaná, uznávši žalobní nárok, vzájemnou pohledávku na náhradu škody, již utrpěla tím, že upravila vzhledem k zamýšlenému sňatku synovi byt. P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e vyhověl rozsudkem pro uznání žalobě a uznal pak, že započtením namítaná vzájemná pohledávka žalované není důvodem po právu. O d v o l a c í s o u d rozsudek potvrdil.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

## D ů v o d y:

Z ustanovení Šu 46 obč. zák. nemůže žalovaná odvoditi uplatněný náhradní nárok, ježto nárok dle Šu 46 obč. zák. přísluší jen druhé straně, t. j. druhému snoubenci, a žalovaná, která se původně domáhala náhrady škody jakožto domnělá cesionářka svého syna, v dovolacím spise připouští, že prvý soud právem k t o m u t o nároku nehleděl. Zbývá jen otázka, zda je nárok odůvodněn předpisy občanského zákoníka o náhradě škody (§§ 1293 a násl.). V tom směru se v náuce názory rozcházejí; jedni nadobro u p í r a j í t ř e t í m o s o b á m nárok na náhradu škody za příčinou zrušeného zasnoubení (tak zejména Krasnopolski: »Familienrecht« str. 18 a »Der Verlöbnißbruch nach öst. Recht«, jakož i Krainz-Ehrenzweig V. vydání, II. svazek str. 13 pozn. 26), kdežto jiní p ř i z n á v a j í i t ř e t í m o s o b á m takovýto nárok (Dniestrzan-ski: »Zur Lehre vom Verlöbniß« v Grünhutově časopise č. 33 str. 174 a násl.). Soudní praxe přidala se k názoru posléze naznačenému (srv. rozh. Gl. U. N. F. 2114, 2498) a také nejvyšší soud jej sdílí, poněvadž by se opačný názor namnoze přičil zásadám spravedlnosti a slušnosti. Oprávněnost takového nároku dlužno však posuzovati dle zásad §§ 1295, 1311, 1324 obč. zák. Má-li nárok býti opodstatněn, musí tu tedy býti: bezprávní jednání snoubence, ustoupivšího od zasnoubení, které může ovšem záležeti v tom, že b e z d ů v o d n ě ustoupil; škoda, vzešlá někomu jinému, než druhému snoubenci; a příčinná souvislost této škody s bezdůvodným ustoupením. Odvolací soud se nezabýval otázkou, zda měla žalobkyně duvodnou příčinu, by ustoupila od zasnoubení, čili nic, zda je tedy na její straně bezprávní jednání, zavazující ji k náhradě škody, aniž zaujal výslovně stanovisko k další otázce, zda žalované vzešla skutečná škoda. pokázav jen povšechně k důvodům prvního soudce, jenž k této otázce odpověděl záporně; přidalt' se k názoru prvního soudce, že uplatňovaný vzájemný nárok žalované není důvodem po právu, již proto, že vyloučil příčinnou souvislost mezi případným zaviněním žalobkyně a nastalou snad škodou, vytknuv, že žalovaná a její syn b y l i s a m i p ř í č i n o u škody (nikoli, že z a v i n i l i škodu, jak ža-

lovaná v dovolacím spise tvrdí). Zjistil, že žalobkyně projevila p o u h é p ř á n í, by byt byl upraven a poukázal v té příčině k tomu, co žalovaná jako strana seznala. Tato udala, že žádala svého syna, by rozmluvil žalobkyni přání po vymalování bytu, ježto by stálo mnoho peněz, že však syn prohlásil, ž e o n t r v á n a m a l o v á n í a sám zjednal také malíře; co do nátěru, žalovaná ani netvrdila, že žalobkyně v té příčině projevila nějaké přání, z jejích údajů spíše vyplývá, že o n a s a m a dala k tomu podnět, připomenuvši žalobkyni, že, budou-li pokoje malovány, musí býti také natřeny; a pokud se kamen týče, přiznala, že kamna byla k přání žalobkyně pouze přemístěna (totiž železná kamna do zadní místnosti a kachlová kamna odtamtud do předního pokoje). Vezmou-li se za základ tyto skutečnosti žalovanou uvedené, dlužno přisvědčiti odvolacímu soudu, že vlastně žalovaná a její syn způsobili náklad, jehož náhrady žalovaná nyní se domáhá, zvláště když nelze souhlasiti s názorem žalované, že bylo j e j í p o v i n n o s t í, vyhověti přání žalobkyně, naopak nutno uznati, že žalovaná mohla je beze všeho odmítnouti, nebylo-li třeba úpravy bytu, a když ze spisů nikterak nevyplývá, že žalobkyně byla by setrvala na svém přání, kdyby byla bývala upozorněna na případnou zbytečnost, pokud se týče nákladnost úprav, nebo dokonce splnění vysloveného přání byla učinila podmínkou sňatku. Není-li tu však příčinné souvislosti mezi případným zaviněním žalobkyně a škodou, která snad vzešla žalované, není náhradní nárok, uplatňovaný žalovanou, ani svým důvodem po právu, a neobstojí výtku, že odvolací soud, potvrdiv rozsudek prvního soudu, nesprávně posoudil věc po stránce právní (§ 503 čis. 4 c. ř. s.).

### Čís. 2141.

**Stal-li se státním převratem soud, vedoucí dosud substituční agendy ohledně tuzemských nemovitostí, soudem cizozemským, pominula jeho příslušnost.**

(Rozh. ze dne 9. ledna 1923, R I 1267/22.)

S o u d p r v é s t o l i c e (okresní soud v Karlových Varech) prohlásil se usnesením ze dne 16. srpna 1922 nepřislušným rozhodnouti o návrhu, by dáno bylo svolení k prodeji nemovitostí, obtížených svazkem substitučním, ježto usnesením býv. nejvyššího soudního dvoru ve Vídni ze dne 3. dubna 1909 byl určen okresní soud ve Vídni-Josefově k dalšímu vedení substituční agendy. R e k u r s n í s o u d usnesení potvrdil.

N e j v y š š í s o u d zrušil usnesení obou nižších soudů a uložil prvnímu soudu, by rozhodl o návrhu ve věci samé.

### D ů v o d y:

Mimořádnému dovolacímu rekursu nelze upřiti oprávněnosti. Okresní soud ve Vídni (Josefov) byl ovšem v roce 1909 usnesením Nejvyššího soudního dvoru ve Vídni delegován k vedení substitučních agend ohledně tuzemských nemovitostí, avšak pravomoc vídeňského okresního soudu